

שש א ברכה

יוצא לאור ע"י אברכי הכולל שבמוסדות "מקור חיים"
בראשות מו"ר עט"ר הרה"ג רבי יוסף מוגרבי שליט"א
בית הכנסת "זכור לאברהם" פיצ'וטו רחוב מפרץ שלמה 100, קרית שרת חולון

ערש"ק פרשת "וירא" יד' בוזשוון תשע"ב גליון מס' 294

מבוזני פתע!

זה קרה לא מזמן. פרשה שהעסיקה את כל יהודי ארץ ישראל ואף את כל יהודי העולם. העיסקה לשחרור החטוף היהודי גלעד שליט ביד רוצחים אכזריים, תמורת לא פחות ולא יותר מאלף עשרים ושבע טרוריסטים אכזרים מגואלי דם. על שני דברים היתה הסכמה בין כולם. כולם שמחו וששו שגלעד שליט כבר השתחרר וזכה לחופש ולחיים, על זה לא היה עוררין. כמו כן, כולם הצטערו וכאבו על שיחרורם של אותם פושעים ורוצחים, גם בזה היתה הסכמה. הדבר היחיד שנתקל בסלע המחלוקת זה האם כדאי ומשתלם לבצע את העיסקה? חשוב לציין ולדעת שהכרעה הרת משקל שכזאת התלויה בנפשות ממש והשלכותיה ארוכי תוך, אין ראש הממשלה והרמטכ"ל יכולים להכריע, לא ראש השב"כ וראש המוסד, לא המשטרה ולא הבג"צ, היחידים שיכולים להכריע זה רק גדולי הדור (כמו בכל דבר אחר למען האמת), שכל התורה מונחת בראשם, והם ורק הם יכולים לדעת מה הטוב ביותר ומהו רצון הבורא באמת, אחרי שמביאים לפניהם את כל הנתונים והמידע. אין אנו באים להכריע כאן אם העיסקה היתה טובה ונכונה, קטונו, וכאמור רק גדולי התורה יכולים להכריע בכך, ובכלל לא באנו לדבר על דבר שהיה ונגמר. ברצוננו לבחון את עצמנו על ידי הפרשה שהיתה. מוכנים למבחן פתע? אז קדימה הנה הוא בא. לכל אחד מאיתנו היתה דעה משלו אם כדאית העיסקה או לא, כמובן שהיו כאלה שנסארו מסופקים, אך בואו ונשאל שאלה: אם החטוף היה חס ושלוס בננו אנו או אחד מבני משפחתנו, האם גם אז החלטתנו ומחשבתנו היו אותו הדבר? אלה שקמו וזעקו על העיסקה וניסו לבטלה, אם החטוף היה בנם או אחד ממשפחתם, האם גם אז הם היו מתנגדים ובאותה נחרצות? וכן אותם המסופקים, האם גם אז היה להם צל של ספק בטיב העיסקה? וגם אותם שתמכו בעיסקה, האם התמיכה היתה מתגברת ומתחדדת אם זה היה קורה חלילה במשפחתם? אם התשובה לשאלות היתה: שאכן כן, אם זה היה קורה במשפחתנו, הדעה וההחלטה היו לגמרי אחרות, הרי שנכשלו במבחן, שכן מה שונה דמו של גלעד שליט מדמו של בנינו, אחינו או אחד מבני משפחתנו? וכי הוא אינו יהודי שחייבים אנו בהצלתו ובפדייתו? לאלה שעברו את המבחן בהצלחה, הנה להם מבחן נוסף קשה עשרת מונים מקודמו. אם החטוף היה לא אחר אלא כל אחד מאיתנו, והיו נותנים לנו את ההחלטה וההכרעה האם לבצע את העיסקה, מה היתה דעתנו? ובואו ונזכור איזה עינויים ופחדים, סבל וקשיים היו מנת חלקו של אותו חטוף מסכן במשך השנים. קשה להאמין שאחד מאיתנו היה דוחה את העיסקה ולא מסכים לה. ונשאלת השאלה: האם דמנו אדום יותר מדמו? ומה עם ציווי התורה "ואהבת לרעך כמוך" - כמוך ממש! מה עם המשפט שאומרים (לאלו שאומרים) בתחילת תפילת שחרית: "הריני מקבל עלי מצות עשה של ואהבת לרעך כמוך. והריני אוהב כל אחד מבני ישראל כנפשי ומאודי", וכי זה רק טקסט בעלמא או אימרה שנונה? כל אחד מאיתנו חייב להרגיש ולהטיב, לאהוב, לכבד ולייקר את חברו כמוהו ממש, לדאוג לחסרונו ולהושיט לו יד לעזרה - כך ציונו הבורא יתברך. בפרשתינו אנו קוראים על אבי אבות האומה שהתבשר בבשורה טובה על הולדת בנו, ואף נשלח רפאל המלאך לרפאותו מחמת הברית מילה שעשה, ועם כל זאת בעת שומעו שהקב"ה רוצה להחריב ולהשמיד את סדום ועמורה, הוא נכנס בעובי הקורה ומבקש, מתחנן ומפציר בבורא העולם שישלח וירחם, ימחול ויעביר את רוע הגזירה, ובל נשכח שמדובר באנשים גויים, חוטאים שעליהם נאמר: "זעקת סדום ועמורה כי רבה וחטאתם כי כבדה מאוד", ובכל זאת אברהם אבינו מנסה לסנוגר ולהציל אולי יטיבו דרכיהם. אחים ואחיות יקרים, אם על גויים חוטאים צריך לרחם, על אחת כמה וכמה על יהודים מעמנו, בשר מבשרנו שחביבים ואהובים לבורא כל עולמים. ואם על הצלת הגוף כך, על הצלת הנפש על אחת כמה וכמה. כל אחד שהתחזק מהצמאת, יספח אליו עוד יהודי אחד לפחות ויקרבו לחיק התורה והמצוות, יראה לו את האור שביהדות והמתיקות שבדרך ישראל סבא, ועל ידי כך נזכה לגאולה השלמה במהרה.

בשכר שלושי!

האם ראינו פעם אדם שהתבשר שזכה במליון דולר ונפלו פניו? ודאי שלו! האם ראינו פעם אדם שקיים מצוה והעצב ניכר בפניו? לצערנו, הרבה מעימנו יענו בחיוב על שאלה זאת!!! אך האמת שההיפך צריך להיות! מכיון ששכר מצוה בהאי עלמא ליכא (אין שכר המצוות בעולם הזה) והסיבה לכך, שאי אפשר לשלם שום הון שבעולם אפילו תמורת מצוה אחת בלבד! וממילא השמחה והששון צריכים, מה זאת אומרת צריכים - חייבים ללוות את כל אחד משומרי התורה במהלך כל יום ויום! דוגמא קטנה להשפעה הגדולה של כל מעשה ופעולה שאנו עושים, נמצאת בפרשתינו על הפסוק: "יוקח נא מעט מים וגו'". דרשו חז"ל (בבא מציעא פו:). תנא דבי רבי ישמעאל בשכר שלושי זכו לשלוש, בשכר חמאה וחלב (שהביא אברהם למלאכים שנדמו כערביים) זכו למן, בשכר והוא העומד עליהם, זכו לעמוד הענן, בשכר יוקח נא מעט מים, זכו לבארה של מרים! ועתה, יראו עינינו וישמח ליבנו עד כמה אפשר ליכות בכל פעולה לו ולזרעו לדורותיו. אברהם אבינו עשה מספר פעולות גשמיות עם כוונות טהורות ונעלות, ובזכותן זכה עם שלם למזון, מים ומחסה במשך ארבעים שנה! אף על פי שהמעשים עצמם נמשכו לנו יותר משעות ספורות... עתה לא נותר לנו אלא לרוץ ולחפש עוד מצוה ועוד מצוה, שכן הזמן קצר והמלאכה מרובה, והאמת שלא צריך לרוץ רחוק. נתחיל בבית עם האישה והילדים, נטה שכם לעזור עוד לפני שמבקשים, עוד לפני שמתחננים... נטה אוזן להקשיב למועקות ולדאגות, ואף את ליבנו נטה לישא בעול, ונזכה לכל הברכות והישועות!

זמני כניסת שבת ויציאת השבת

לרבנו תם	יציאת השבת	כניסת השבת	ת"א
17:57	17:21	16:21	ת"א
17:53	17:20	16:07	י"ם
17:49	17:19	16:12	חיפה
17:52	17:22	16:25	כ"ש

הפסרת השבוע:
"ואישה אחת"

מטעמים לשבת

"ופילגשו ושמה ראומה" (כב,כד)

כתב בספר "כתר שם טוב": כשם שפילגש הינה אישה מדומה ומזוייפת, כך ישנה ענווה פסולה ומזוייפת - "ושמה ראומה" - כאשר מתהלך אדם ומתהלל בענוותו: "ראו מה" - ראו נא, מה עניו הנני! הביטו וראו, כמה אפס אני בעיני עצמי... משל למה הדבר דומה, לאחד שהיה מוכתר בכל המעלות והמידות הטובות, אך היה גם בעל גאוה, ואמרו לו הבריות: "הלא מושלם אתה בכל המעלות, השתדל איפוא ללמוד גם את מעלת הענווה, כי אז תהיה שלם בתכלית השלמות". נענה להם והחל לשקוד על עצמו, להפוך לעניו. פעם פגע מישהו בכבודו והעליבו, אמר ה"עניו" לאותו אדם: "שוטה שכמותך! האותי אתה מעזי להעליב? הלא אני הוא האדם המושלם ביותר בעולם, הלא כבר הנני גם עניו..." זוהי הענווה הפסולה, שהיא בבחינת פילגש...

(מעניה של תורה)

יחל לקח והדרכה. ומה הוא? שילמדו, שגם כאשר נגזר דינם של אנשי סדום לכליון חרוץ, היה הבורא מוכן לשקול דחיית העונש והמתקתו. אם ימצאו חמישים, יסלח לכולם. אם ימצאו ארבעים וחמישה, גם אז. אם ימצאו ארבעים, יסלח לארבע ערים. ומכאן נלמד לקח, לא לאטום אוזן ולב, אף לא כשנפל הפור והתקבלה החלטה. לשקול מחילה, להטות לכף חסד, ולו מחילה חלקית ככל שניתן!

(מעייני השבוע)

"וישקף על פני סדום" (יט,כז)

החובה לדרוש שלמו וטובתו של כל יהודי באשר הוא ולהתפלל עליו, אין פירושה הסכמה והשלמה עם דרכו ומעשיו. יש לתחום קו בין הדברים, כמו שאברהם אבינו נלחם עבור הצלת לוט - אבל התרחק ממנו. כיוצא בכך כתב רבינו עובדיה ספורנו ז"ל בפרשתו: "וישכם אברהם וישקף על פני סדום - השקפת איבה על רוב רשעם. וירא והנה עלה קיטור הארץ - ואין עוד להתפלל עליהם..."

(מעייני השבוע)

"ויאמר... אל נא תעבור מעל עבדך" (יז,יז)

כתב בספר "מעש"ת": נשאלת השאלה בפי העולם: אומנם אנו לומדים מאברהם אבינו שגדולה הכנסת אורחים יותר מהקבלת פני השכינה, אבל אברהם אבינו עצמו, מניין ידע הלכה זו, ומדוע הניח את השכינה ורץ לקראת האורחים? ותיירץ הגאון רבי נתן אדלר זצ"ל: גופו של אברהם אבינו היה כל כך מקודש, עד שהיו אבריו רצים מעצמם לעשות רצון הבורא. לפיכך משהרגיש אברהם, כי רגליו מתנשאות מאליהן ורצות לקראת האורחים, הבין מתוך זה, שזוהי ההלכה - "גדולה הכנסת אורחים יותר מהקבלת פני השכינה..."

(תורת הפרשה)

"כי ידעתיו, לביטן אשר יצוה את בניו ואת ביתו אוזריו" (יז,יט)

רבינו עובדיה ספורנו זצ"ל באר כתוב זה כתרגומו: כך אמר הקדוש ברוך הוא, מכיר אני את אברהם אבינו שמדריך הוא את בניו ללכת בדרכי הבורא. ועל כן איני מכסה ממנו אשר עומד אני לעשות, כדי שגם מכך

מזקנים אתבונן - סיפורי צדיקים

בכל עת שהותם בעיר. כאשר הגיעו האורחים במבואות העיר, במרכבה הזורה רתומה לסוסים, יצא העשיר לקבל את פניהם והזמינם להתאכסן בביתו, שם לא יחסר להם מאומה. האורחים הודו לו על טוב ליבו אך לא נענו לבקשתו, באומרם כי הם יחליטו כבר בעצמם היכן להתאכסן. בהגיעם העירה, ציוו על בעל העגלה להפנות את הסוסים לביתו של אותו יהודי, רבי אהרון שמו, אצלו נוהגים היו להתאכסן זה שנים בכל עת שבאו לפקוד את העיר. בראות העשיר כך, נפגע מאוד ובא בטענה אל האורחים הדגולים אשר עקפוהו ולא באו אל ביתו. נענה לו אחד מן האחים: מוקירים הננו מאוד את טוב ליבך והזמנתך לבקר ולהתאכסן בביתך, ברם בפעמים הקודמות שביקרנו בעיר זו, לא זכינו שתקיים בנו מצות הכנסת אורחים, ומעולם לא הזמנת אותנו אל ביתך. אלא מה השתנה פעם זאת מפעמים קודמות? בפעמים קודמות היינו מכתתים רגלנו והלכנו ברגל, והפעם באנו בעגלה רתומה לסוסים חזקים, הסיבה היא איפוא, הסוסים ולא אנחנו, קח נא אם כן את הסוסים... ואילו אנו נמשך להתאכסן אצל האיש אשר היה מזמין אותנו תמיד...

וכן מסופר בענין הכנסת אורחים על ה"מגיד מזבונא", שכאשר היה שוכר דירה עבורו, היה מתנה עם המשכיר, שהרשות בידו להכניס אורחים לתוך ביתו. ערב אחד ראה המגיד איש סגי נהור (רבי אהרון גאב"ד קומרוב) ונער קטן (בנו הנער שלמה) מוליכו. ניכר היה בעיור ובמלווהו, שזה עתה הגיעו העירה ואובדי עצות הם מבלי לדעת לאן לפנות. המגיד הכניס את האיש ובנו לתוך ביתו, וישבו איתו עד שסידר אותם באיזה דירה. לימים נפטר העיור לבית עולמו והנער נשאר בודד וגלמוד. המגיד הכניס שוב את הנער לביתו, חינכו וגידלו כבן. אצל הנער נתגלו כשרונות עצומים. למד בשקידה, עשה חיל, ועלה מעלה מעלה בשלבי התורה והיראה. וברבות השנים נודע והוכר בישראל כרבן של כל בני הגולה, הלא הוא הגאון האדיר **רבי שלמה קלוגר זצ"ל**, רבה של ברודי.

(תורת הפרשה)

מסופר על הגאון **רבי חיים מבריסק זצ"ל** שאורח הגיע לביתו, וסבור היה רבי חיים כי האיש הינו תלמיד חכם, וכראוי לאורח נכבד שכזה, קיבל את פניו בסבר פנים יפות, האכילו והשקהו במיטב המאכלים והמשקאות, ואף הציע לו מיטה במו ידיו. בבוקר נעלם האיש, ועד מהרה התברר כי יחד עימו נעלמו מן הבית חפצי ערך רבים. אין זאת אלא שאותו אורח היה נוכל שהעמיד פני תלמיד חכם. משראו כך בני הבית, התלוננו באוזני רבי חיים: כיצד העזת להכניס הביתה אדם בלתי הגון שכמוהו? היתכן לארח בבית כל אדם מבלי לתהות על קנקנו ולבדוק אם ישר הוא או שמא אדם רע מעללים? השיב רבי חיים למתלוננים: כשרצה הקדוש ברוך הוא לזכות את אברהם אבינו במצות הכנסת אורחים, שלח אליו מלאכים שנראו כערביים המשתחוים לעפר רגליהם, ומדוע נשלחו המלאכים דוק בצורת עובדי עבודה זרה מזהומים? אלא חפץ הקדוש ברוך הוא להורות בכך הלכה לזרעו של אברהם אבינו, שכאשר עומדת בפני יהודי מצות הכנסת אורחים, אל לו לחקור ולדרוש ולתהות מיהו האורח, ולשקול אם אין מן הראוי להכניסו הביתה, אלא ביתו של אדם מישראל, צריך להיות פתוח לכל...

מסופר על האחים הקדושים **רבי אלימלך ורבי זושא זצ"ל**, ששנים רבות נוהגים היו לערוך גלות, לנדוד מעיר לעיר מכפר לכפר וממקום למקום, כשהם מחופשים כעניים ודלים, ומנסים להשיב נפשות תועות וחוטאות לאביהם שבשמים. תוך כדי נדודם היו באים מפעם לפעם לעיר לודמיה, שם היו מתאכסנים אצל אחד מתושבי העיר, יהודי עני וחסר אמצעים, אשר היה מקבלם בסבר פנים יפות ומעניק להם כל הצטרכותם. כעבר שנים, כאשר הם התפרסמו כצדיקי הדור, רועי ומנהיגי ישראל, ערכו פעם ביקור משותף באותה עיר עצמה. בהגיע השמועה בעיר כי צדיקים אלה מגיעים לביקור בעירם, רבתה ההמולה והתכונה לקבל את פניהם כראוי להם. אחד מגדולי העשירים שבעיר החליט, כי הוא הוא האיש אשר עליו להזמין את האורחים הנכבדים לביתו, וכי רק בביתו יתאכסנו הצדיקים

זוידת השבוע

מנין שלא תהיה "ברכת הדיוט" (בלשון שגי נהור) קלה בעינינו?!

את התשובות יש לשלוח לפקס: 03 558 4485
בין הפותרים נכונה יוגרל (אחת לחודש)
אוגדן של עלוני ישא ברכה

והייתם לי סגולה

יזהר האדם במצות ציצית שבנוסף לשכר הגדול המובטח לו בעולם הבא, יש בו סגולה שלא יהיה לאדם כאב שיניים (כך החיים פלאגי' סי' י' סעי' ב', שו"ת באר משה ח"ח סי' מ"ו).

(ישועה והצלחה)

מדברי ראש הישיבה הרב ר' יוסף מוגרבי שליט"א

חינוך הבנים

גם ילד צריך לכבד

מאוד כואב הלב לראות הורים המדברים לילדיהם בזלזול, משל הם לא מבינים ואינם בעלי רגש. בספר הזהרו בכבוד חברכם הביא מעשה מזעזע אשר יש בכוחו ליישר את נתיבותינו ולשנות את גישתינו. פעם נכנסה קבוצת תלמידים מתלמוד תורה "עץ חיים" בליווי מוריהם לביתו של ראש הישיבה רבי איסר זלמן מלצר, כדי שיערוך להם בחינה. שאל רא"ז פירוש ב"תוספות" ואחד הנערים השיב. הבנת הילד בפירוש הדברים לא היתה נכונה. ניסה רא"ז להציל את הילד מבושה, ואמר לו: אולי בהסבר שאמרת, לכך וכך נתכוונת? והחל להסביר לילד את ה"תוספות". אולם הילד השיב: לא לכך נתכוונתי, וחזר על פירושו המוטעה. ניסה רא"ז להסביר לילד בסגנון אחר, אולי יבין הדברים, וכל פעם הפטיר: "מסתמא לכך נתכוונת". ברם הילד דבק ב"פירושו". המורים איבדו כבר סבלנותם, ואילו רא"ז מנסה ללא הצלחה להסביר לילד. כך כעשר דקות ניסה וניסה כדי להציל את הילד מבושה, והכל ללא הועיל, הילד נשאר בשלו. רא"ז נכנס לתוך מיצר... התנצל רא"ז לפני הנוכחים, כי עליו לצאת לדקות מספר מן החדר. יצא לפרוזדור סגר אחריהם את הדלת, והחל לצעוד הלך ושוב כשהוא מפזם חוזר ומשנן לעצמו בדביקות מוסרית: "כבוד הבריות מיינט מען דאס אינגאלך אויך" - כבוד הבריות מדובר בילדים גם כן! (אחד הנוכחים פתח מתוך סקרנות את הדלת ומצאו חוזר ומפזם לעצמו כן.) רק לאחר מכן חזר רא"ז מתוך רעננות מחודשת לחדר, כאילו זה עתה נכנסו אליו הילדים. בלבביות הוא פנה שוב אל הילד והסביר לו פירוש התוספות עד שנקלטו הדברים במוחו וחלצו מן הבושה. דומני שמיותר להוסיף אף מילה אחת על דבריו של גאון ישראל זצ"ל, ודי לנו אם נדבר ונבקש מילדינו בכבוד ונרויח בזה גם "חינוך" וגם בריאות ורוגע לנפשם וה' יעזרנו.

שלום בית

מי מפסיד?

בחיי הנישואין נקלעים לא פעם ולא שנים למריבות קשות, חילוקי דעות או ויכוחי סרק כאלה או אחרים. ישנם המתפייסים מיד וישנם "המושכים" זאת לימים ושבעות. ועבורם סיפר הגה"צ רבי אליהו דסלר זצ"ל סיפור: בנדודי דרך ארצות הצפון, ראיתי עדת זאבים רעבים, רצים ומחפשים מזונם. וימצאו נבלת חיה קטנה מושלכת על זרעם, ויקפצו כולם עליה מבוהלים ודחופים, אבל לא יכלו לאכול הטרף, כי כל אחד קפץ על גבי חבירו, מבלי לוותר על נתח בשר איש לרעהו. וכה נשכו זה את זה וילחמו זה בזה. עד אשר כולם היו פצועים ושסועים ויזב דמם לרוב. כה המשיכו בעקשנות במלחמה עזה על חתיכת הנבילה, עד אשר כולם נפלו מוטלים חסרי אונים על השלג, וחלקם נהפכו גם המה לנבילות. רק אחדים, הגבורים שבהם, המה שמו שיניהם בנבילה. ויעבור רגע, ואביטה והנה גם אלה נלחמו זה בזה ויכו וינשכו זאב את רעהו נשוך ופצוע, עד שגבר אחד, חטף את הנבילה וינס כל עוד רוח חיים באפו. התבוננתי למראה וראיתי את המנצח נס רחוק וכל דרכו אשר רץ עליה מלאה דם מפצעיו אשר פצעוהו חביריו. שבתי וראיתי בנשארם, והנם פצועים קשה והרוגים, דמם אבד וכוחם סר מעליהם, ומה הועילו במלחמתם... אלו המה התוצאות המרות של חוסר ויתור... ועל כן צריכים כולנו להתחזק בדרכי האבות והאמהות ולדעת שהמפסיד הוא זה שלא מוותר, זה שמעמיק וממשיך את המריבה. מנצח וגיבור הוא הכובש את יצרו ורודף אחר השלום, וה' יעזרנו לטוב לנו כל הימים אמן.

אמרי שפר

- * הרה"ק רבי מאיר מפרמישלאן אומר: ניתנו לו לאדם שתי עיניים שיראה בעינו אחת - מעלות חבירו, ובעינו השניה - חסרונות עצמו.
- * הרה"ק רבי ברוך מסטוטשיק אומר: מי שאינו תוכס מקום, יש לו מקום בכל מקום.
- * הרה"ק רבי חיים מצאנז אומר: אדם הנחשב בעיניו לכלום, מאומה לא יחסר לו, כי לכלום - לא חסר כלום.
- * הרה"ק רבי יחיאל מיכל מזלוצ'וב אומר: החושב עצמו אזרח בעולם הזה נחשב למעלה כגר - וכן להיפך.

(פתגמים נבחרים)

על כן יאמרו המושלים - משל ונמשל

במלך במבט חרד, והשיתוק אחז בו: איך יעז לנפץ את האבן היקרה כל כך, שעמל רב הושקע ברכישתה, ומיועדת היא להקבע בכתרו של המלך! קרא המלך שר אחרי שר, ואיש לא העז לנתוץ את האבן היקרה. קרא המלך לראש השרים שמכר כל רכושו להשגת האבן, ונדד למרחקים למוצאה: "נסה אתה", אמר. "ברצון מלכי", ענה השר. "האוכל לקבל פטיש?" הפטיש הובא, והכל עצרו נשימתם. הפטיש הונף, נחת - ונבקע. והאבן נותרה שלמה, הכל נשמו לרווחה. "ידעת זאת מראש", אמרו בהקלה. "לא ולא", הצהיר ראש השרים. "אם כן, איך מלאך ליבך להניף את הפטיש על האבן היקרה?", שאלו. אמר להם: "שוטים שבעולם, וכי לשם מה סבורים אתם הקרבתי כל אשר לי, האם כדי להשיג אבן יקרה? לא ולא! הקרבתי הכל, לכבוד המלך; ומה הוא כבודו אם לא עשיית רצונו - גם כשהוא מצווה להכרית ולנתוץ!"... קם המלך מכס מלכותו, חיבקו והורה להכפיל רכושו, ומינהו משנה לו! וזו פרשת העקדה!...

מעשה באיכר שהלך עם בנו לשדה. ראו חיטה עומדת בקמותיה, זקופה וגבוהה. התפעל הבן. ראו שדה והשיבולים בו כפופות ושחות ארצה. הצטער הבן. אמר לו אביו: "טעית בני! השיבולים זקופות הקומה - ריקות הן ושדופות, לפיכך הן נושאות את ראשן בגאון. ככל שהשיבולת מלאה וגדושה, כן היא כבדה ומשפילה את ראשה".... כך - אמר **הרב צרוור המור זצ"ל** - האדם, ככל שהוא מלא וגדוש תוכן, תורה וחוכמה, הוא עניו ושפל רוח. וכבר אמרו בגמרא: "סימן לגסות הרוח - עניות בתורה". נרחיק הגאווה ונרבה בענוה, ונזכה שתשרה בנו התורה הקדושה!

(ממעין השבוע)

רבים ניסו לעמוד על עומק נסיון העקדה, ושאלו מה גדלותו. הלא רבבות יהודים מסרו נפשם ונפשות בני משפחותיהם, ילדיהם ועולליהם, על קידוש השם! על אחת כמה וכמה כאשר אברהם אבינו מצווה מפי הקדוש ברוך הוא בכבודו ובעצמו, איך לא ישמע ולא יציית? ברם, לאור משלו של הגאון **רבי אברהם חכם זצ"ל**, רבה של כרמן שבפרס, יובן הנסיון באור יקרות: מעשה במלך שביסס את מלכותו בארצו, וממלכתו פרחת ושיגשגה. החליטו נתיניו להביע הוקרתם בהגשת כתר מלכות עשוי זהב טהור, משובץ אבנים טובות ומרגליות - עין לא ראתה כמותו! ראש השרים העלה את הרעיון, הלהיב את הלבבות וריכז את התרומות. רקעו את הכתר ושיבצו את האבנים, את היהלומים והספירים, האיזמרגדים ואבני האודם והנופק. ברם, את האבן המרכזית החליט השר להביא בעצמו. לשם כך מכר את ארמונו, המיר את כל רכושו בכסף מזומן, ועבר מסוחר לסוחר, סקר את מלאי האבנים הטובות וחיפש את האבן המושלמת. הגדולה ביותר, הזוהרת ביותר, הנקיה ביותר. וכל מה שראה לא הניח את דעתו - לא היה זה לכבוד המלך ולא הביע מלוא הכרת הטוב! קם ונדד לארצות אחרות, הפליג לאיים רחוקים, חיפש וביקש, יגע ומצא. היתה זו אבן ענקית, גדולה כביצה. זוהרת ומאירה, עין לא ראתה דוגמתה! שילם בעדה כל ממונו, ולא הצטער כלל. להיפך, שמח שמחה גדולה שעלה בידו להכיר למלך מקצת טובתו. שב לארצו ועלה לארמון המלך, ומצאו מסב בחברת שריו. הציג לפנייהם את האבן, והכל התפעלו מיופיה. "אין זה יהלום", קבע המלך. "לא", אישר השר, "זו אינך. האבן היקרה ביותר בעולם!". התפעלו הכל, והמלך אמר: "היהלום קשה הוא מכל! אין לשברו אלא ביהלום אחר - מעניין לדעת האם גם האינך קשה כל כך?". מסר את האבן לשר שלימינו ואמר: "נסה לשוברה!". הביט השר

אל תיקרי הליכות אלא הלכות

- ✓ אוכלים ומשקים שהונחו תחת המיטה וישנו עליה, אין להתירם בדיעבד, אלא אם כן יש הפסד מרובה, אולם יש להקל באוכלים שהונחו תחת מיטת גוי או תחת מיטת תינוק, ולכן כשהולכים בדרך עם עגלה שתינוק שוכב בה - מותר לתת אוכלים ומשקים שקנו מהשוק תחת העגלה מעל הגלגלים, על התיבה המיוחדת לכך, ואפילו שלפעמים התינוק נרדם בעגלה.
- ✓ אם הניח דבר מאכל בין כר לכסת, או בכיס הבגד שישן בו - יש להקל, שלא אסרו אלא תחת המיטה.
- ✓ ה' דברים הם שהעושה אותם מתחייב בנפשו ודמו בראשו. האוכל שום קלוף ובצל קלוף וביצה קלופה, והשותה משקים מזוגים שעבר עליהם הלילה, והלך בבית הקברות, והנוטל ציפורניו וזורקן לרשות הרבים, והמקיז דם ומשמש מיטתו.
- ✓ שימורי בצלים המונחים בקופסאות סגורים יש להקל בזה, ואין לחוש בהם משום בצל קלוף שעבר עליו הלילה.
- ✓ אין שום איסור באכילת המאכל שאכלו ממנו חתול או עכבר, אלא שיותר טוב לחוש למה שאמרו חז"ל שהאוכל מזה בא לידי שכחה. והחושש משום שכחה, טוב שלא יאכל מככר זה כלל, ולא מספיק בגרירת מקום הנישון, ונכון לתת המאכל הזה לנקבות שאינן מחויבות לעסוק בדברי תורה.
- ✓ יש להתיר עקירת עצי פרי הסמוכים לדירת מגורים לצורך הרחבת הדירה שהיא דחוקה לבני המשפחה המתגוררים בה, ואין בזה שום חשש סכנה כלל, אך מהיות טוב, נכון לשכור גוי לעקירת האילנות, ומכל מקום לא הותר לעקור האילנות לצורך הרווחה בעלמא, או לנוי ויופי הדירה, ואפילו על ידי גוי.
- ✓ שקי תפוחי אדמה ובצל ושאר אוכלים ומשקים שמשמים תחת הבתים ותחת השיכונים, ובפרט בערי המושבים והכפרים, מותרים באכילה ובשתיה ללא כל חשש. ומכל מקום יש ליהדר שלא להניח תבשיל או לחם תחת השולחן שאכלו עליו פת, אבל אין למחות במי שלא נוהר בזה.
- ✓ כתוב בגמרא התולה סל ופת בתוכו - קשה לעניות, וצריך להזהיר את המון העם, שלא יתלו כעכין של לחם בחבל בתוך אויר התנור אחר אפיייתם בעוד התנור חם כדי שיצטמקו.
- ✓ הרוצה להינצל מעין הרע הבא פתאום, יאמר: "אנא מזרעא דיוסף קאתינא", "בן פורת יוסף בן פורת עלי עין". וכתוב בספרים שיאמר גם את הפסוק "ועקב איש תם יושב אוהלים", וכן "ואני ברוב חסדך אבוא ביתך וכו'", וכן את הפסוק: "וישא בלעם את עיניו וירא את ישראל שוכן לשבטיו ותהי עליו רוח אלוקים". ומנהג העולם לומר חמסה, ולכן תולים עץ שמצויר בו צורת כף שיש בו חמש אצבעות וחקוק עליו אות ה', ובני בכל צריכים להיזהר ולהישמר מעין הרע יותר משאר מקומות.
- ✓ צריך ליהדר שלא יבוא לפיו מזיעת האדם שהיא כמו סם המוות, חוץ מזיעת הפנים שאינה מזיקה, ולכן יזהר שלא ימצוץ או ילקק בלשונו בבשרו או בבשר אדם אחר, וכן יזהר שלא יתן מעות לפיו.

(הבית היהודי - חלק א')